

Мени
ВИЗУЕЛНА УМЕТНОСТ

ЛИКОВНА КРИТИКА

Отисци природе

Изложба графика Јелене Средановић у галерији Графички колектив

Јелена Средановић: Рад

Прошло је више од две деценије како је на страницама овог листа објављен текст провокативног наслова „Шта је графика?“ Потреба да се објасни и заштити медијска природа ове уметничке дисциплине иницирала је те 1986. године разговор еминентних уметника и теоретичара о бићу и границама графике; круцијални сажетак ове дебате разјаснио је разлику између уметничке графике и графичке репродукције.

Данас, у времену темељних трансформација у визуелним уметностима и упадљивој примени нових технологија репродуковања, у одређеном смислу су релативизована и питања уметничког оригинала. У том контексту освојен је велики простор за тумачење феномена савремене графике, а може се рећи, по графичкој продукцији данас (и изложбама

попут љубљанског Графичког бијенала), поимање уметности графике знатно је флексибилније. Ипак, истина је и да машина само обрађује идеју, она је не рађа.

Полазећи од ове премисе и упркос легитимном мишљењу теоретичара да класичне графичке технике губе некадашњу моћ, рађају се нови уметници/ентузијаста који у правоверности традиционалне графичке форме налазе сопствено стваралачко упориште. Тако, на супротстављеним тачкама, на раскршћу између диреровског и гутенберговског усмерења која обележавају рецентну сцену, млади графичари још увек бирају овај први, диреровски пут. У том контексту, уметница Јелена Средановић (1982) узорни је пример чији рад потврђује искрено уверење у графику, демонстрирајући неисцрпне могућности класичног медија као што је дрворез. Њен ликовни концепт и рукописна ортографија настављају линијом великих узора из историје уметности, па су древни јапански дрворез и његове европске верзије само примерено интегрисани у савремену рецепцију дела.

Већ поетичним насловом овог циклуса „Отисци природе“, Јелена Средановић јасно оцртава идејне рефлексије свог рада у којем је упадљив фокус на природне феномене и промену утонулог пролазног света у различитим пројекцијама светлости дана. Визуелну енергију призора из природе – игру воде и ваздуха – бележи фотографијом и осетљиво, као ехо, транспонује у графичку матрицу и отисак. Њихови хармонични односи настају на вибрантности рафиниране технике и фино изнијансираним тонским вредностима; композиција окерних, зелених и земљаних тонова доведена је на ивицу асоцијативног, готово апстрактног, онако како видимо свет кроз прозор собе док пада киша. У тој магичној атмосфери сфумата – игра светлости у води, преламање слике на киши – потврђује се Сезаново начело: Уметност је хармонија у складу са природом.

Посебан допринос атмосфери магичне копрене сна у овимрадovima даје осећај за квалитет медија, јер текстура дрвене матрице поседује ликовност саму по себи и она је активан чинилац отиска. Поред матрице која је укључена у рад, фину транспарентност своје графике, ауторка остварује и избором осетљивог јапанског папира, бојом и – што је посебно важно – усложњеним, дуплим отиском који доприноси да се боје оптички мешају у оку посматрача, а не на хартији графичког отиска.

Ове јединствене графичке целине део су магистарског рада који је настао током протекле две године, а својим амбициозним димензијама (70x100 цм) и мајсторском техничком егзекуцијом афирмишу талентовану и зрелу

стваралачку појаву. На питање „Шта је графика данас – медијски гето или флексибилан стваралачки дискурс”, „Отисци природе” Јелене Средановић нуде један убедљив и могућ одговор који, лековитог и катарзичног својства, иницира жељу да ова графика остане на зиду наше собе и да се поново вратимо себи и природи.

Љиљана Ћинкул

објављено: 20.07.2008

правила коришћења оглашавање контакт архива

Политика новине и Магазини д.о.о - Београд, Македонска 29, Србија

За Ваш уређај постоји Андроид апликација, желите ли да је инсталирате?
Инсталирај Касније